

prima instanță: A. Cucerescu
instanța de apel: A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai

dosarul nr. 3ra-191/18

Î N C H E I E R E

14 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Oleg Sternioală

Judecătorii

Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Liudmilei Cîrlan împotriva Departamentului Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea achitării indemnizației pentru concediul de maternitate și a indemnizației pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017, prin care au fost respinse apelurile declarate de către Liudmila Cîrlan și Departamentul Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Centru, municipiul Chișinău din 20 iunie 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 23 martie 2016 Liudmila Cîrlan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Departamentului Poliției de Frontieră al MAI (în prezent Inspectoratul General al Poliției de Frontieră) și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea achitării indemnizației pentru concediul de maternitate și a indemnizației pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la data de 12 septembrie 2014 s-a căsătorit cu Iurie Cîrlan și din căsătorie au un copil minor, XXXXXX, născută la XXXXXX.

Menționează că nu este angajată în câmpul muncii și se află la întreținerea soțului, Iurie Cîrlan, care, la rândul său, activează în cadrul Departamentului Poliției de Frontieră din 06 martie 2013.

Relevă că conform certificatului nr. 173 din 21 martie 2016 întocmit de Departamentul Poliției de Frontieră, Iurie Cîrlan în ultimele 12 luni a realizat un venit mediu lunar în mărime de 5 398,43 lei, iar 30 % din sumă constituie 1 619,53 lei.

Afirmă că la data de 11 februarie 2016 s-a adresat la Casa Națională de Asigurări Sociale cu o cerere, prin care a solicitat stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației pentru concediul de maternitate și indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, însă prin răspunsul pârâtei din 25 februarie 2016 a fost informată că, angajații din subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne nu efectuează contribuții în bugetul asigurărilor sociale de stat, și respectiv nu sunt asigurați din acest buget.

Susține că ulterior, la data de 12 februarie 2016 a depus la Departamentul Poliției de Frontieră o cerere, prin care a solicitat stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației pentru concediul de maternitate și indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, însă prin răspunsul pârâtei din 12 martie 2016 i-a fost refuzat, din motiv că obligația de a achita indemnizația pentru concediul de maternitate și indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani îi revine Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Consideră că răspunsurile pârâților sunt ilegale, deoarece contravin prevederilor art. 123, 124 alin. (1) și (2) din Codul muncii, ale Legii cu privire la indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale și ale Legii privind sistemul public de asigurări sociale.

Susține că pârâții prin acțiunile lor ilegale i-au provocat suferințe psihice, cauzându-i un prejudiciu moral pe care îl estimează la suma de 10 000 lei.

Solicită recunoașterea ca ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 190/16 din 25 februarie 2016 și răspunsul Departamentului Poliției de Frontieră nr. C-84/16 din 12 martie 2016, obligarea Departamentului Poliției de Frontieră de a-i achita indemnizația pentru concediu de maternitate în mărime de 22 673,40 lei și indemnizația pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, lunar a câte 30% din venitul mediu realizat de către soțul Iurie Cîrlan, în mărime de 1 619,53 lei și încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale și Departamentului Poliției de Frontieră a sumei de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 20 iunie 2016 a fost admisă parțial acțiunea, a fost recunoscut ilegal răspunsul Departamentului Poliției de Frontieră nr. C-84/16 din 12 martie 2016, a fost obligat Departamentul Poliției de Frontieră să-i achite Liudmillei Cîrlan indemnizația pentru concediu de maternitate și indemnizația pentru îngrijirea copilului minor XXXXXX, născută la XXXXXX, din momentul nașterii până la vârsta de 3 ani, la locul de muncă a soțului, și au fost încasate din contul Departamentului Poliției de Frontieră cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1 500 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, reclamanta la momentul producerii riscului asigurat, nu era angajată în câmpul muncii, nu avea venit asigurat și se afla la întreținerea soțului, Iurie Cîrlan, care activează în cadrul Departamentului Poliției de Frontieră, subdiviziune a Ministerului Afacerilor Interne, care constituie o autoritate executivă, astfel, este asigurat în sistemul public obligatoriu, făcând trimitere la prevederile art. 123 alin. (2) și 124 alin. (1)

din Codul muncii, art. 16 alin. (1) și 18 alin. (1) ale Legii nr. 289 din 22 iulie 2004 cu privire la indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale și art. 4 alin. (2) și 41 lit. d) ale Legii nr. 489 din 08 iulie 1999 cu privire la sistemul public de asigurări sociale.

Totodată, prima instanță a reiterat că în speță, Casa Națională de Asigurări Sociale nu are calitate procesuală, deoarece lipsesc elementele de fapt și/sau drept care să ateste existența unui raport juridic dintre reclamantă și Casa Națională de Asigurări Sociale având ca obiect plata drepturilor sociale. Astfel, Casa Națională de Asigurări Sociale este degrevată de obligația plății drepturilor sociale în privința Liudmillei Cîrlan.

Respingând cerința cu privire la repararea prejudiciului moral, prima instanță și-a argumentat concluzia constatând că, reclamantei nu i-au fost aduse vătămări a drepturilor sale.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017 au fost respinse apelurile declarate de către Liudmila Cîrlan și Departamentul Poliției de Frontieră și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 29 decembrie 2017 Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că decizia instanței de apel este ilegală, deoarece au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și, anume, a fost aplicată o lege care nu trebuia să fie aplicată și a fost interpretată în mod eronat legea.

Menționează că instanța de apel nu a indicat în decizie temeiul legal în baza căruia a obligat Departamentul Poliției de Frontieră la plata indemnizației pentru concediu de maternitate și a indemnizației pentru îngrijirea copilului, fapt care contravine art. 390 alin. (1) lit. e) CPC.

Sușține că lipsa temeiului legal de încasarea a indemnizației pentru concediu de maternitate și a indemnizației de îngrijire a copilului până la vârsta de 3 ani se confirmă prin art. V al Legii nr. 135 din 21 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care a fost completat art. 47 al Legii nr. 283 din 28 decembrie 2011 cu privire la Poliția de Frontieră cu alin. (3) - (5), care stabilesc procedura acordării concediului parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, modalitatea de calculare și achitare a indemnizației respective.

Relevă că intimatei i-a fost acordat concediu de maternitate pe perioada 18 septembrie 2015 – 21 ianuarie 2016, iar Legea menționată a intrat în vigoare la data de 12 august 2016.

Astfel, susține că până la intrarea în vigoare a completărilor la art. 47 al Legii cu privire la Poliția de Frontieră, indemnizația de maternitate soției aflată la întreținerea soțului urmează să fie stabilită și achitată de către Casa Națională de Asigurări Sociale și subdiviziunile teritoriale ale acesteia.

La fel, invocă că nu a fost argumentată nici concluzia de încasarea a indemnizației de îngrijire a copilului până la vârsta de 3 ani, fapt care contravine prevederilor art. 241 alin. (5) CPC.

Afirmă că pentru a beneficia de indemnizație de îngrijire a copilului până la vârsta de 3 ani, persoana urmează să întrunească cumulativ două condiții obligatorii și, anume, să fie asigurată și să se afle în concediu pentru îngrijirea copilului.

În acest sens, indică că reieșind din lista exhaustivă a persoanelor care sunt asigurate obligatoriu în sistemul public, prin efectul legii, stipulată în prevederile art. 4 Legii cu privire la sistemul public de asigurări sociale, categoria - soție aflată la întreținerea soțului nu se regăsește, iar prin noțiunea - aflare la întreținerea soțului, se prezumă că, persoana nu este încadrată în câmpul muncii. Astfel, soția aflată la întreținerea soțului este o persoană neasigurată.

Prin urmare, pentru a beneficia de concediul menționat este necesar ca solicitantul să se afle în raporturi de muncă cu angajatorul, însă în speță, în raporturi de muncă se află soțul intimatei și nu intimata.

Astfel, susține că intimata nu poate beneficia de concediul pentru îngrijirea copilului și ca urmare de indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, însă având statut de persoană neasigurată, beneficiază de indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la vârsta de 1,5/2 ani, care se stabilește și se achită de către Casa Națională de Asigurări Sociale, conform normelor generale.

Notează că conform opiniei Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, expusă în răspunsul nr. 01-3114 din 24 august 2017, dreptul la indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, se acordă doar asiguratului (titularului) care se află în concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani.

În acest context, susține că nu există temei legal de încasare din contul Departamentului Poliției de Frontieră (Inspectoratul General al Poliției de Frontieră) a indemnizației pentru concediu de maternitate și a indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani.

De asemenea, invocă că instanțele de judecată nu au indicat perioada achitării indemnizației, or, conform prevederilor art. 18 alin. (1) al Legii cu privire la indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale și pct. 7 subpct. 2) lit. a) din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1478 din 21 august 2015, indemnizația lunară pentru creșterea/îngrijirea copilului se stabilește de la data acordării concediului pentru îngrijirea copilului.

Relevă că Iurie Cîrlan activând în funcția de polițist de frontieră, are dreptul la concediu pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, care în temeiul art. 47 alin. (5) al Legii cu privire la Poliția de Frontieră, se plătește la locul de serviciu al polițistului de frontieră din bugetul de stat, doar în cazul în care se va afla în

concediu pentru îngrijirea copilului, dreptul la indemnizația de referință nu poate fi cedat unei persoane terțe.

Invocă că instanțele de judecată eronat au aplicat în speță prevederile art. art. 37 alin. (4) al Legii nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, deoarece Poliția de Frontieră nu este partea componentă a Poliției și în privința polițistului de frontieră nu se aplică prevederile acestei legi. Drepturile polițiștilor de frontieră sunt reglementate prin legea specială și, anume, Legea nr. 283 din 28 decembrie 2011 cu privire la Poliția de Frontieră.

Mai invocă că instanțele de judecată eronat au aplicat prevederile Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 108 din 03 februarie 2005, deoarece pct. 12 din Regulament nu reglementează modul de stabilire și plată a indemnizației solicitate.

Menționează că indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului reprezintă o indemnizație adresată familiei cu copii și, ca urmare, la stabilirea și achitarea acesteia se aplică prevederile pct. 4, 7, 8 și 13 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1478 din 15 noiembrie 2002, conform căruia obligațiunea de stabilire și achitare a indemnizației enunțate îi revine Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Prin referința depusă la data de 22 februarie 2018 Liudimila Cîrlan a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost declarat în termen, or, din materialele cauzei rezultă că, recurentul a recepționat copia deciziei instanței de apel la data de 28 noiembrie 2017 (f. d. 142), iar cererea de recurs a fost depusă de către acesta la data de 29 decembrie 2017 (f. d. 144).

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul

declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin.(1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic